

EUROOPA KOHTU OTSUS
13. oktoober 1977*

Kohtuasjas 22/77,

mille esemeks on EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Cour du Travail, Mons'i, esitatud taotlus, millega soovitakse saada selles kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Fonds National de Retraite des Ouvriers Mineurs, Brüssel,

ja

Giovanni Mura, Boussu (Belgia),

eelotsust nõukogu määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2) tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutscher, kodade esimehed M. Sorensen ja G. Bosco, kohtunikud A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Lord Mackenzie Stuart, A. O'Keefe ja A. Touffait,

kohtujurist: J.-P. Warner,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

1. 21. jaanuari 1977. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 10. veebruaril, esitas Cour du Travail, Mons, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel eelotsuseküsimuse, nõukogu määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2) artikli 12 tõlgendamise kohta.

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

2. See küsimus tõusetus vaidluses, mis käsitleb Belgia pädeva institutsiooni poolt põhikohtuasja invaliidsuspensiooni arvutamist kostjaks olevale Itaalia kodanikule, kes oli töötanud kaevurina esmalt Prantsusmaal ja seejärel Belgias.

3. Belgias täitis kõnealune töötaja kõiki siseriiklikes õigusaktides nõutavaid tingimusi, mille kohaselt oleks tal õigus saada invaliidsuspensiooni kaevuritele kohaldatava süsteemi alusel.

4. Prantsusmaal hüvitise õiguse saamiseks pidi ta aga tuginema määruse nr 1408/71 artikli 45 sätetele ning selle toetuse arvutamiseks liideti kahes liikmesriigis täitunud perioodid ja Prantsusmaa toetus arvutati proportsionaalselt.

5. Hüvitiste kattumist vältivaid siseriiklikke eeskirju kohaldades arvas Belgia institutsioon invaliidsuspensionist maha Prantsusmaa hüvitise proportsionaalse summa ning nõudis asjaomaselt isikult liigselt makstud summa tagastamist.

6. Põhikohtuasja kostja väidab, et Belgia institutsioon ei arvanud hüvitiste kattumist vältivaid siseriiklikke eeskirju kohaldades maha Prantsusmaa pensioni proportsionaalset summat (2003,81 franki aastas), vaid Prantsusmaa pensioni teoreetilise summa (2603,45 franki).

7. Siseriiklik kohus peab hindama seda olukorda seoses hüvitiste kattumist vältivate siseriiklike eeskirjade kohaldamisega.

8. Küsitakse, kas määruse nr 1408/71 artikkel 12, mille kohaselt on hüvitiste kattumine lubatud, peab olema kattumist vältivate siseriiklike eeskirjade suhtes ülimuslik juhul, kui ühenduse sätetest tulenevalt sattuks võõrtöötaja on muude töötajatega võõreldes soodsamasse olukorda.

9. Nõustuda ei saa seisukohaga, et võõrtöötajad on soodsamas olukorras kui need töötajad, kes ei ole kunagi oma riigist lahkunud, kuna mittevõrreldavate õiguslike olukordade vahel ei saa diskrimineerimist tekkida.

10. Võimalikud võõrtöötajatele kasulikud erinevused ei tulene mitte ühenduse õiguse tõlgendamisest, vaid pigem ühtse sotsiaalkindlustusskeemi puudumisest või olemasolevate riiklike skeemide ühtlustamise puudumisest, mida ei saa leevendada üksnes praeguse kooskõlastamisega.

11. Määruse nr 1408/71 artikli 12 lõige 2 sätestab, et “ muude sotsiaalkindlustushüvitiste või muude sissetulekute kattuvate hüvitise vähendamist, peatamist või tühistamist puudutavaid liikmesriigi õigusnorme võib kohaldada ka siis, kui selliste hüvitiste saamise õigus on omandatud teise liikmesriigi õigusaktide alusel või kui sellist sissetulekut saadakse teise liikmesriigi territooriumilt.. Seda sätet ei kohaldata siiski juhul, kui asjaomane isik saab artiklitele 46, 50 ja 51 või artikli 60 lõike 1 punkti b kohaselt kahe või enama liikmesriigi asutuselt samalaadseid hüvitisi seoses invaliidsuse, vanaduse, toitjakaotuse (pensionid) või kutsehaigusega”.

12. Nagu kohus 21. oktoobri 1975. aasta kohtuotsuses (kohtuasi 24/75: Petroni vs. Onpts, EKL 1975, lk 1149) juba otsustas, on artikli 46 lõige 3 vastuolus asutamislepingu artikliga 51 niivõrd, kuivõrd see sätestab eri liikmesriikides saadud hüvitiste piiramise, vähendades ühe riigi õigusaktide alusel saadud hüvitise summat.

13. Sellest järeldub, et kõnealuse lõike sätteid ei saa kohaldada, kui nendega kaasneks ühe liikmesriigi siseriiklike õigusaktide kohaselt saadud toetuse vähenemine, ning sellisel juhul ei ole artikli 12 lõike 2 teine lause kohaldatav.

14. Kui teine lause ei ole kohaldatav, kohaldatakse esimest lauset, millest järeldub, et hüvitise vähendamist, peatamist või tühistamist puudutavaid liikmesriigi õigusnorme võib kohaldada.

15. Artikli 46 lõikest 1 ilmneb siiski, et kui õiguse saamist ja toetuse arvutamist puudutavate siseriiklike sätete kohaldamine on töötajale ebasoodsam kui liitmist ja proportsionaalset määramist käsitlevate eeskirjade kohaldamine, tuleb kohaldada viimaseid.

16. Seetõttu tuleks vastata, et kui töötaja saab pensioni siseriiklike õigusaktide alusel, siis ei takista määruse nr 1408/71 sätted tema suhtes siseriiklike õigusaktide, sealhulgas hüvitiste kattumist vältivate siseriiklike eeskirjade täielikku kohaldamist, tingimusel, et kui selliste siseriiklike õigusaktide kohaldamine osutub ebasoodsamaks liitmist ja proportsionaalset arvutamist käsitlevate eeskirjade kohaldamisest, tuleb määruse nr 1408/71 artikli 46 lõike 1 alusel kohaldada viimati nimetatud eeskirju.

Kohtukulud

17. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Belgia valitsuse, Itaalia valitsuse, Madalmaade valitsuse, Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata.

18. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille Cour du Travail, Mons, esitas talle oma 21. jaanuari 1977. aasta kohtuotsusega, otsustab:

Kui töötaja saab pensioni siseriiklike õigusaktide alusel, siis ei takista määruse nr 1408/71 sätted tema suhtes siseriiklike õigusaktide, sealhulgas hüvitiste kattumist vältivate siseriiklike eeskirjade täielikku kohaldamist, tingimusel, et kui selliste siseriiklike õigusaktide kohaldamine osutub ebasoodsamaks liitmist ja proportsionaalset arvutamist käsitlevate eeskirjade kohaldamisest, tuleb määruse nr 1408/71 artikli 46 lõike 1 alusel kohaldada viimati nimetatud eeskirju.

Kutscher

Sorensen

Bosco

Donner

Mertens de Wilmars

Pescatore

Mackenzie Stuart

O'Keeffe

Touffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 13. oktoobril 1977 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

H. Kutscher